

PRÁVNÍ RÁDCE

1. 12. 2011
číslo 5

ELEKTRONICKÝ NEWSLETTER MĚSÍČNÍKU PRÁVNÍ RÁDCE
VYDÁVÁ ECONOMIA, A.S., V EXKLUZIVNÍ SPOLUPRÁCI S ATLAS consulting spol. s r.o.

NÁZOR

Sucharům vstup zakázán!

Co nás v právu zajímá mimo oblast, které se profesně věnujeme a která nás živí? Novela zákoníku práce, změny v daních či v sociálním a zdravotním pojištění, ale třeba i trestní odpovědnost právnických osob... Vedle dění v našich oborech nás zaujme zjednodušeně řečeno to, co zajímá právní laiky. To, co v sobě skrývá určitý potenciál zajímavosti. To, s čím se potkáme v běžném životě skoro denně. To, co může náš další život ovlivnit. To, o čem se dá diskutovat a ve společnosti přidat pár postřehů k dobru. Postřehů snad o to cennějších, že jde o věci kterým (někdy více a někdy méně) rozumíme.

Myslet si, že veškeré právní dění zajímá veškeré právníky bez čehokoliv dalšího, by bylo naivní. Když bude nejzajímavější téma nudně zpracováno, když o něm budeme mluvit pomocí právních termínů a tvářit se jako uzavřená komunita, nebude nejspíš bavit ani právníky.

Právo není něčím suchým, neprodyšně uzavřeným. Může nadchnout laika, stejně jako vystudovaného právníka. Nudí však, když je špatně podáváno. Snažme se ho tedy všichni, jak my v redakci Právnického rádce, tak vy ve svých působících, předávat dál živě a hravě.

Jan Januš
Právnický rádce

ZÁKONY

Z Úředního věstníku EU: Nová směrnice o právech spotřebitelů

Dne 22. 11. 2011 byla v Úředním věstníku EU řady L, č. 304, str. 64 - 88, zveřejněna směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. 10. 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES.

Nová směrnice má přispět k řádnému fungování vnitřního trhu dosažením vysoké úrovně ochrany spotřebitele a sblížením určitých aspektů právních a správních předpisů členských států týkajících se smluv uzavíraných mezi spotřebiteli a obchodníky. Použije se na smlouvy uzavírané mezi obchodníky a spotřebiteli, když se vztahuje také na smlouvy týkající se dodávek vody, plynu, elektřiny nebo tepla z dálkového vytápění, též zajišťovaných veřejnými poskytovateli, v rozsahu, ve kterém jsou tyto komodity poskytovány na smluvním základě. Některé typy smluv, např. týkající se sociální péče, zdravotní péče, hazardních her nebo finančních služeb, ale i další, jsou z působnosti této směrnice vyloučeny. Jejich výčet je uveden v čl. 3 odst. 3.

Vedle toho směrnice novelizuje směrnice 93/13/EHS a 1999/44/ES. Dnem 13. 4. 2014 se také zrušují směrnice 85/577/EHS o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory a směrnice 97/7/ES o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku. Směrnice vstupuje v platnost dnem 12. 12. 2011, členské státy pak mají povinnost přijmout a zveřejnit právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 13. 12. 2013. Od tohoto dne mají také tyto předpisy používat.

V příštím čísle měsíčníku Právnický rádce které vychází 15.12. mimo jiné najdete:

BILANČNÍ ROZHOVOR S MINISTREM
SPRAVEDLNOSTI JIŘÍM POSPÍŠILEM

NEJVĚTŠÍ ZMĚNY V ZÁKONÍKU PRÁCE

VYZNEJTE SE V DANÍCH I PŘÍŠTÍ ROK

DO JAKÉ VÝŠE JE SMLUVNÍ POKUTA JEŠTĚ
PŘÍMĚŘENÁ?

TRESTNÍ ODPOVĚDNOST PRÁVNICKÝCH
OSOB – ANO ČI NE?

MÍSTO ZNALECKÝCH POSUDKŮ ODBORNÁ
VYJÁDRĚNÍ

Ukázkové číslo ZDARMA a předplatné:
tel. 800 110 022, www.PravniRadce.cz

economia
OBSAH ROZHODUJE

NOVINKY

Tresty pro právnické osoby naposledy

Poslanecká sněmovna by měla 6. prosince podle zveřejněného návrhu pořadu schůze rozhodnout o osudu zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Sněmovna schválila tento návrh v září, senát pak v říjnu. Prezident republiky Václav Klaus ale použil své právo vetovat zákon a sněmovna tak o něm musí hlasovat ještě jednou. Všeobecně se však očekává, že zákon přijme. Vedle něj bude sněmovna rovněž řešit taktéž vetovaný zákon o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

Rozpočet i přímá volba prezidenta

Na prosincové schůzi poslanecké sněmovny by mělo proběhnout podle zveřejněného návrhu pořadu schůze například druhé a třetí čtení vládního návrhu o státním rozpočtu České republiky na rok 2012 nebo vládního návrhu zákona o obchodních společnostech a družstvech. Do stejné fáze legislativního procesu by se mohlo dostat třeba i rozhodnutí o zavedení přímé volby prezidenta republiky.

ODBORNÝ KONGRES
**PRÁVNÍ
PROSTOR
2012**

ODBORNÝ KONGRES NA TÉMA
PRÁVO VE ZNAMENÍ ZMĚN

27. - 28. března 2012, hotel JEZERKA, Seč - Ústupky
www.prapni prostor.cz

Novela trestního zákona a trestního řádu

Zákon č. 330/2011 Sb. ze dne 7.10.2011, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. Přijatý novelizační zákon je projevem implementace některých evropských směrnic, např. o trestně-právní ochraně životního prostředí, o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva, o boji proti terorismu a dalším. Dochází např. k přeformulování některých ustanovení stanovících skutkové podstaty trestných činů proti životnímu prostředí, jejichž aplikace se v praxi z důvodu jejich obtížného prokazování ukázala jako problematická. Novela má dále přispět k zefektivnění boje proti korupci úředních osob, týká se také ukládání a výkonu trestu domácího vězení. Vedle toho, v návaznosti na zákonem prováděné změny, doplňuje trestní řád. Zákon nabývá účinnosti dnem 1. 12. 2011, s výjimkou jediného ustanovení nabývajícího účinnosti dnem 14. 11. 2011.

Zdroj: CODEXIS®

JUDIKÁTY

Bezodůvodné daňové kontroly

Plénum Ústavního soudu přijalo dne 8. 11. 2011 stanovisko sp. zn. Pl. ÚS-st. 33/11, v němž odpovídá na otázku, zda lze zahájit daňovou kontrolu bez uvedení důvodu. Ústavní soud v něm na jednu stranu zdůrazňuje, že povinností správce daně je postupovat v souladu s principem proporcionality a minimalizovat zásahy, na druhou stranu však za jeden z podstatných znaků kontroly ve správním právu uvádí "možnost namátkového provedení". Plénum uzavírá, že bez dalšího nejde o nezákonný postup, když správce daně zahájí daňovou kontrolu ve smyslu § 16 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, bez konkrétními skutečnostmi podloženého podezření, že daňový subjekt nesplnil řádně daňovou povinnost.

Náležitosti insolvenčního návrhu

Dne 22. 9. 2011 vydal Nejvyšší soud usnesení sp. zn. 29 NSCR 23/2010, v němž se zabýval následky insolvenčního návrhu, který nespĺňuje všechny náležitosti dle § 103 insolvenčního zákona, konkrétně pokud navrhovatelé neuvedli identifikační číslo dlužníka. Nejvyšší soud připomenul, že podle § 128 insolvenčního zákona důvodem k odmítnutí insolvenčního návrhu není pouhé zjištění, že insolvenční návrh neobsahuje všechny náležitosti nebo že je nesrozumitelný anebo neurčitý, ale že nezbytným předpokladem pro vydání takového rozhodnutí je současný závěr, že pro tyto nedostatky nelze pokračovat v řízení. Vzhledem k tomu, že insolvenční soud ve svých usneseních označil dlužníka správným identifikačním číslem, nemohl z důvodu absence tohoto čísla v návrhu zastavit řízení.

Trest za řízení bez řidičáku zůstává

Dne 25. 10. 2011 Ústavní soud nálezem č. Pl. ÚS 14/09 zamítl návrh na zrušení § 22 odst. 4 zákona o přestupcích, který podle Krajského soudu v Ostravě ukládal nepřiměřeně vysoké (25-50 tis. Kč) sankce za přestupek řízení bez řidičského oprávnění. Krajský soud svůj návrh zdůvodňoval tím, že sankce (a zejm. její dolní hranice) za tento přestupek jsou vyšší, než sankce za analogické trestné činy, a že mohou mít pro některé pachatele a jejich domácnosti "likvidační charakter". Ústavní soud v těchto důvodech neshledal ústavněprávní základ a uvedl, že napadená norma respektuje požadavek diferenciací sankcí.

Zdroj: CODEXIS®

ROZHOVOR

Právní rady on-line

Jak již bylo avizováno v článku „Právní poradenství? Také on-line nebo po telefonu...“, který najdete v listopadovém čísle Právního rádce, rozhodli jsme se vám nabídnout celé znění rozhovoru s advokátem Josefem Aujezdským z advokátní kanceláře Kočí, Mašek, Aujezdský. Ta stojí za on-line systémem právního poradenství.

Co vás vedlo k tomu začít nabízet právní poradenství on-line?

Myšlenka vznikla přibližně před 10 lety, kdy již byly zřejmé globální trendy v oblasti informačních technologií. Přestože penetrace internetu v té době nebyla v České republice příliš vysoká, přišlo nám, že vývoj nutně spěje k elektronizaci veřejné správy a ekonomického života vůbec. Pochopitelně jsme vůbec nepřepokládali, že ještě v roce 2011 bude v České republice elektronizace veřejné správy (zejména justice) v takovém stavu jako je dnes. Webový on-line systém jsme spustili v roce 2003 s tím, že jsme chtěli nabídnout efektivnější alternativu ke klasickému způsobu

(Pokračování na stránce 3)

Komplexní právní informační systém pokrývající problematiku národní i evropské legislativy a judikatury, včetně souvisejících informací.

- Legislativa České republiky a Evropské Unie
- Judikatura České republiky, Evropského soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva
- Literatura

ATLAS CONSULTING
www.atlasconsulting.cz

PERSONÁLIE

Veronika Pešlová posílila advokátní kancelář MT Legal

Veronika Pešlová, která vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, absolvovala odbornou stáž v rozkladové komisi na Ministerstvu životního prostředí, od roku 2007 působila jako právní asistentka a od roku 2010 jako právník, rozšířila tým advokátní kanceláře MT Legal. Její specializací je oblast veřejných zakázek a koncesí. Věnuje se zajištění komplexní právní podpory zadavatelům veřejných zakázek a stavebnímu právu, zejména se zaměřením na oblast územního plánování.

Jan Chlumský posílil tým advokátní kanceláře KPMG Legal

Jan Chlumský nastoupil na pozici Counsel do advokátní kanceláře KPMG Legal v říjnu letošního roku, kde vede tým zaměřený na akvizice, nemovitosti a obchodní právo.

Absolvoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, v letech 2001 a 2002 byl na studijním pobytu na Metropolitan University v Manchesteru. Před svým nástupem do KPMG Legal působil sedm let ve společnosti White & Case v Praze a krátce také v New Yorku. V období 2008–2010 zastával pozici CEE Legal Counsel pro GE Real Estate, kde zastřešoval pět zemí regionu CEE.

(Pokračování ze stránky 2)

poskytování právní pomoci. Měli jsme na mysli zejména možné úspory na straně klienta z pohledu časového i finančního a dále možnost efektivnějšího vedení celé advokátní kanceláře (webový on-line systém je důležitou součástí našeho informačního systému). Dalším motivem byla skutečnost, že nejčastěji využívané metody elektronické komunikace mezi advokátem a klientem (elektronická pošta, webový formulář apod.) nezajišťovaly a nezajišťují důvěrnost této komunikace. Jak se však v praxi ukázalo, v tomto jsme se zmylili, neboť otázce důvěrnosti komunikace nepřikládá většina uživatelů příliš velkou váhu. To je možné demonstrovat i na skutečnosti, že drtivá většina právních věcí je v advokacii obecně vyřizována běžnou, tedy nezabezpečenou, elektronickou poštou, a to i u těch největších a nejrenomovanějších advokátních kanceláří.

Můžete prosím obecně popsat, jakým způsobem probíhá první kontakt mezi vámi a novým klientem? Tedy někdo si najde vaše internetové stránky a chce využívat vašich služeb – jakým způsobem postupuje on a jakým vy?

Naš webový on-line systém funguje podobně jako jiné webové služby. Na základě registrace na našich webových stránkách a přihlášením do systému s námi může klient v reálném čase komunikovat. Komunikaci iniciuje klient. Pokud se jedná o nového klienta, domluvíme se s ním na úvod, zda-li jsme schopni mu pomoci a pokud ano, tak na ekonomických a dalších podmínkách poskytnutí takové pomoci. V tomto není žádná odlišnost od jiných komunikačních kanálů. Klientovi je následně vytvořen jakýsi zabezpečený elektronický spis, kde je možné ukládat dokumenty, evidovat realizované komunikace, je zde zobrazováno vyúčtování a podobně.

Využívají všichni vaši klienti on-line služby, nebo máte i takové, kteří s vámi komunikují výhradně „starým způsobem“, tedy nikoliv přes internet? Jaký je mezi nimi zhruba poměr?

Myslím, že v České republice již není příliš osob, které by vůbec nepoužívaly internet a zároveň chtěli využít služeb advokátní kanceláře. Přestože takové klienty máme, je jich určitě drtivá menšina. Nicméně toto neznamená, že by všichni ostatní naši klienti aktivně využívali webový on-line systém. Řekl bych, že aktivních uživatelů tohoto našeho systému bude tak 30 až 40 procent ze všech našich klientů.

Jak obecně vypadá vaše klientela? Převažují mezi vašimi klienty právnické osoby?

Většinu právních služeb poskytujeme středním a menším podnikům, a to českým i zahraničním. Pochopitelně však rádi zastupujeme i nepodnikající fyzické osoby. Většinou se tedy jedná o subjekty, které mají zájem na přímé kontrole vynakládaných prostředků za právní služby, a proto se snaží zvolit i efektivní právní pomoc. U velkých českých podniků a orgánů veřejné moci není bohužel efektivita a kvalita poskytovaných právních služeb vždy rozhodujícím faktorem při výběru advokátní kanceláře. U větších podniků, kde tyto faktory hrají roli, se snažíme prosadit, v některých případech úspěšně (nicméně v tom již žádná přímá souvislost s naším on-line systémem zřejmě není). V této souvislosti bych považoval za vhodné zmínit, že se na nás obrací také velká řada subjektů, které si nemohou komerční právní pomoc dovolit. Některým se snažíme pomoci, nicméně to pochopitelně není možné ve všech případech. Situace v oblasti poskytování bezplatné právní pomoci není v České republice dobrá, což se nakonec přenáší do soukromé sféry, která tak supluje roli, jež jí v této podobě nepřísluší.

Jaké výhody a jaké nevýhody má podle vás právní poradenství poskytované on-line komunikací?

Elektronická komunikace nemůže nikdy zcela nahradit osobní kontakt, jenž je nezbytný zejména ve skutkově náročnějších věcech. Nevýhodou z pohledu advokátní kanceláře určitě je, že výhradně prostřednictvím elektronické komunikace si advokát nevytvoří tak silné pouto s klientem. Klienta je tak nutné získat a udržet jinými způsoby, zejména efektivitou a kvalitou právních služeb. Další relativní nevýhodou pro advokátní kancelář je skutečnost, že klient u elektronické komunikace implicitně předpokládá daleko rychlejší a flexibilnější právní služby. O což se také snažíme.

Za výhody, které náš on-line systém přináší z pohledu klientů, považujeme zejména větší transparentnost jednotlivých případů, možnost zabezpečené komunikace s advokátem (včetně zabezpečené výměny dokumentů), možnost využití integrovaných platebních systémů a v neposlední řadě jsou to i nižší náklady na straně klienta. Výhodou z pohledu advokátní kanceláře je pak určitě možnost lépe systémově řešit vztahy s klienty i dalšími osobami. Tím mám na mysli zejména možnost navázání účtovacího (billing) systému, úkolového a účetního systému (včetně párování plateb) na klientskou databázi a jejich vzájemné provázání.

V čem se liší práce advokátů při právním poradenství poskytovaném klientům on-line a tím poskytovaným „starým způsobem“?

Jak již bylo nastíněno výše, všechny advokátní kanceláře vlastně poskytují právní pomoc on-line (nejčastěji elektronickou poštou). S klientem se nad každou věcí nescházejí. Naš způsob práce se tak dle mého názoru nijak výrazně neliší od srovnatelných advokátních kanceláří. Výjimkou je provoz on-line systému, v rámci kterého je nutné zabezpečit kvalifikovanou komunikaci s klienty v reálném čase. I z těchto důvodů se tak při výběru našich spolupracovníků kromě vysoké odbornosti a jazykových předpokladů zaměřujeme i na otázku počítačové gramotnosti.

ČLÁNEK

Rozhodci v pracovním právu - cesta k nezákonnosti?

V obecném povědomí je stále zakotveno, že pracovníprávní spory mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem projednávají a rozhodují výlučně soudy. Nemusí tomu ale tak být ve všech případech. Na jejich místo totiž stále častěji nastupují rozhodci ad hoc.

Do 31. prosince 2006 bylo v zákoníku práce výslovně uvedeno, že pracovníprávní spory rozhodují soudy. Novelizované znění tohoto zákona účinné od 1. ledna 2007 takové ustanovení již nemá. Vyskytly se názory, že k tomu údajně došlo přehlédnutím, tedy nechtěně. Z hlediska následků je to ale nepodstatné. Došlo-li skutečně k nechtěnému přehlédnutí, což je však velmi nepravděpodobné, napraveno již nebylo. Jak se dalo očekávat, spustila se lavina takzvaných „rozhodců ad hoc“, kteří jsou ochotni plnit v pracovníprávních vztazích funkci, jež donedávna patřila výlučně soudům.

Podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, který vychází z dlouholeté a osvědčené role rozhodčího řízení, si mohou účastníci právních vztahů smlouvou dohodnout, že spory mezi nimi nebude rozhodovat soud, nýbrž jimi určený stálý rozhodčí soud nebo rozhodce.

Rozhodčí řízení má své oprávnění a dlouhá tradice potvrzuje jeho smysluplnost. Je zpravidla jednodušší a výrazně rychlejší než bývá víceinstanční soudní řízení, proto zejména v obchodních vztazích smluvní strany přistupují rozhodčí doložkou na to, aby jejich spory s konečnou platností projednal a rozhodl stálý rozhodčí soud nebo jimi určený rozhodce. Stálé rozhodčí soudy bývají obvykle etablovány u obchodních komor a není důvod pochybovat o jejich kvalifikaci. Ostatně není snadné stát se rozhodcem při stálém rozhodčím soudu.

Něco jiného jsou rozhodci stojící mimo tyto stálé rozhodčí soudy, tzv. rozhodci ad hoc, kteří nemusí mít žádnou kvalifikaci, rozhodci se prohlašují sami a rozhodují podle vlastních pravidel. Stačí, když se na osobě takového rozhodce a způsobu projednání sporu strany dohodnou. Doslova jako houby po dešti vznikla „arbitrážní centra“, sdružující rozhodce ad hoc, jež mají navenek vzbuzovat dojem stálého rozhodčího soudu, jímž ale v žádném případě nejsou.

Více se dočtete v prosincovém čísle časopisu Právní rádce, které vychází 15.12.2011

Aleš Uhlíř
advokát, Frýdek-Místek